

การเสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่น Creating Good Governance in Local Government Administration

บังอร เบ็ญจาธิกุล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ประชาชนซึ่งอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 380 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1.ระดับความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปางโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านหลักนิติธรรมกับ ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก 2. ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง คือ 1) ด้านหลักนิติธรรม ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ต่างๆที่เกี่ยวกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนปฏิบัติตามได้ง่าย มีการเตรียมตัวและเอกสารให้พร้อมก่อนมาติดต่องาน ทำให้เกิดความรวดเร็วและประหยัดเวลา และ 2) ด้านหลักความคุ้มค่า ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมมือในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นอย่างระมัดระวัง เช่น น้ำ เพื่อให้เพียงพอต่อการใช้อุปโภคบริโภคและเพื่อการเกษตร การลดปริมาณขยะจากครัวเรือนเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

คำสำคัญ : ธรรมาภิบาล, การปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of the study were twofold : 1) to determine the people's opinions toward the creation of the good governance in public service of local administration of Kohkha Sub-District Municipality, Kohkha District, Lampang Province; and 2) to acquire recommendations for the creation of good governance in public service. 380 people aged 18 years and over living in the area under the jurisdiction of the municipality comprised the sample for the study; the sample size was determined by resorting to Yamane's formula. The study tool was a set of self-administered questionnaires containing questions with a 5 - point, rating scale.

The study tool had the reliability coefficient of 0.94. The collected data were analyzed by means of the descriptive statistics (frequency, percentage, mean and standard deviation).

As a result of the qualitative data analysis, the researcher has discovered the following facts :

(1) Holistically, the people's opinions toward the creation of good governance in public service were found to be at a high level. Separately, the people's opinions toward the following dimensions of good governance were found to be at the highest levels : principle of morality, principle of participation, principle of transparency and principle of accountability. Meanwhile, the following dimensions of good governance were found to be at high levels : rule of law and cost-effectiveness.

(2) With respect to the recommendations on the creation of good governance made by the people, they were as follows:

1. On the rule of law, attempts should be made to keep the people well informed about laws and regulations so that they could easily abide by them. In this regard, all related documents should be made available to the service users. As a result, the people's dealings with the government agencies would be expedient.

2. On the principle of cost-effectiveness, it is deemed essential that people be persuaded to cooperate in using local resources conscientiously; these resources are, among others, water for consumption and water for agriculture; moreover, garbages from households should be properly managed so as to keep the environment clean all the time.

Keywords : good governance, local government administration

บทนำ

ตามที่พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายรัฐบาลต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 ว่า ตามที่มีประกาศพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้ตนดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2557 แต่งตั้งคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2557 นั้น โดยแถลงนโยบายก่อนเข้าบริหารราชการแผ่นดิน ตามรัฐธรรมนูญ ฉบับชั่วคราว 2557 แล้ว ซึ่งมีนโยบายอยู่ 11 ด้าน และนโยบายที่สำคัญด้านที่ 10 คือ “นโยบายการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐจัดระบบอัตราค่าจ้างและปรับปรุงค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐให้เหมาะสมและเป็นธรรมยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นวางใจในระบบราชการ ลดต้นทุนดำเนินการของภาคธุรกิจเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับนานาชาติประเทศการรักษากฎหมายที่มีประสิทธิภาพไว้ในระบบราชการ โดยจะดำเนินการตั้งแต่ระยะเฉพาะหน้าไปตามลำดับความจำเป็นและตามที่กฎหมายเอื้อให้สามารถดำเนินการได้ในระยะแรก กระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริหารสาธารณะได้รวดเร็ว ทั้งจะวางมาตรการทางกฎหมาย มิให้เจ้าหน้าที่หลีกเลี่ยง ประวิงเวลา หรือใช้อำนาจโดยมิชอบก่อให้เกิดการ

ทุจริต หรือสร้างความเสียหายแก่ประชาชน.....” (ASTV ผู้จัดการออนไลน์ 12 ก.ย.57)

การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) หรือหลักธรรมาภิบาล เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมไปถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่รวมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขภาวะวิกฤตที่อาจจะมีมาในอนาคตเพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใสและมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับกระแสโลกยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งทำให้สถานการณ์ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการบริหารของรัฐในทุกภูมิภาคของโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจึงจำเป็นที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยน และสร้างความพร้อมให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542)

เทศบาล เป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เก่าแก่ที่สุด เพราะเกิดขึ้นใน

สมัยรัชกาลที่ 5 เป็นการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นดำเนินการปกครองตนเอง โดยเริ่มจากการจัดตั้งสุขาภิบาลท่าฉลอม อำเภอเมืองสมุทรสาคร และต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 7 ทรงมีพระราชประสงค์ให้ราษฎรในท้องถิ่นปกครองตนเอง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ได้เรียนรู้และทดลองการปกครองในระบบประชาธิปไตย และในปี พ.ศ. 2476 จึงมีการจัดตั้งเทศบาลตาม พ.ร.บ.จัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 มีการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลหลายแห่ง จนกระทั่งมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งได้กำหนดให้รัฐจะต้องให้ความสำคัญอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และให้ผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญจึงได้ยกเลิกการปกครองท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาลทั้งหมดตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ปัจจุบันได้แบ่งเทศบาลเป็น 3 ประเภท คือ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล เทศบาลเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่ถือว่าการกระจายอำนาจให้แก่ประชาชนในการปกครองตนเองภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่รัฐต้องให้ความสำคัญแก่ท้องถิ่นตามหลักสำคัญของระบบการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วยการจัดให้มีการเลือกตั้งเพื่อให้คนในท้องถิ่นได้มีโอกาส

เข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชนในการปกครองตนเอง มีสภาท้องถิ่น มีเขตพื้นที่ในการบริหารและความรับผิดชอบตามที่ มีหน้าที่กำหนดให้มีสภานิติบุคคลเพื่อผลสมบูรณ์ในการดำเนินการกอนิติสัมพันธ์หรือการทำนิติกรรมมีรายได้ มีอำนาจในการจัดทำงบประมาณและมีความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง โดยมีองค์กรที่คอยกำกับดูแลในระดับนโยบายทั่วไปภายใต้เงื่อนไขของกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งของรัฐบาลกลางตามระบบทฤษฎีการกระจายอำนาจ (โกวิทย์ พวงงาม, 2558)

ซึ่งเทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ได้เสริมสร้างการบริหารตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2546 จนทำให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงแห่งเดียวของประเทศที่ได้รับรางวัลดีเด่นในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการใช้จ่ายเงินแผ่นดินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยการเสริมสร้างธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับดีเด่น ตามบัญญัติ 20 ประการ เพื่อเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ภายใต้แนวคิดการสร้างเมืองให้น่าอยู่ด้วยการมีส่วนร่วม และมุ่งสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ เน้นการเปิดพื้นที่ทางความคิดเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมผ่านแนวคิดการสร้าง

จิตสำนึกสาธารณะ และความเป็นเจ้าของท้องถิ่นร่วมกันของทุกภาคส่วน โดยอาศัยกลไก “เวทีช่วงฝน” และเวทีประชาคมในทุกระดับ เพื่อเป็นพื้นที่สร้างสรรค์ทางความคิด ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การมีส่วนร่วมทั้งร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจในประเด็นปัญหาสาธารณะ เน้นการเปิดเผยข้อมูลและการบริหารจัดการท้องถิ่นด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ ทำให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจและการมีส่วนร่วม นำมาซึ่งการเมืองภาคประชาชนที่เข้มแข็ง และเป็นสังคมแห่งการมีส่วนร่วม และรางวัลการประกาศเกียรติคุณนี้ถือเป็นรางวัลแห่งความภาคภูมิใจของชาวเทศบาลตำบลเกาะคา ซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินงานด้วยความโปร่งใส ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและยึดหลักธรรมาภิบาล ที่เน้นการทำงานด้วยความเสมอภาคเป็นธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของส่วนรวม ผ่านแผนชุมชนและให้เกิดความคุ้มค่ากับการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินบนพื้นฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและโปร่งใสของคณะผู้บริหาร พนักงานเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลเกาะคาอย่างต่อเนื่องโดยถือประโยชน์สูงสุดของประชาชนเป็นสำคัญ (นายกเทศมนตรี : บทสัมภาษณ์ : สำนักงานเทศบาลตำบลเกาะคา, จังหวัดลำปาง)

ด้วยที่มาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างธรรมาภิบาลการ

ปกครองส่วนท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ได้นำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
2. นำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการเสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. นำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาการเสริมสร้างธรรมาภิบาล การปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบล เกาะคา ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2542 ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบล เกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง จำนวน 4,899 คน (แยกเป็นชาย จำนวน 2,280 คน และหญิงจำนวน 2,619 คน (ข้อมูลทะเบียนราษฎรเทศบาลตำบล เกาะคา.ออนไลน์)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 – 61 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบล เกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง จำนวน 380 คน โดยใช้สูตร Taro Yamane ใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ให้ได้ครบตามจำนวนตามที่กำหนดไว้

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น คือปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

3.2 ตัวแปรตาม คือ การเสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่น ของเทศบาลตำบล เกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ใน 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบล เกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง จำนวน 4,790 คนที่มีอายุตั้งแต่ 18 – 61 ปีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 380 คน โดยผู้ศึกษาได้คำนวณหาขนาดตัวอย่างจากสูตร Taro Yamane

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่น ของเทศบาลตำบล เกาะคา อำเภอเกาะคา

จังหวัดลำปาง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของ Likert ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอนั้นของประชาชนต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.2.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบด้วย

1) การหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC

2) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach)

5.2.2.2 สถิติวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

- 1) ค่าร้อยละ (Percentage)
- 2) ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 59 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 38.3 การศึกษาระดับ ประถมศึกษา ร้อยละ 49.5 และมีอาชีพเกษตรกรร้อยละ 47.9

2. ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการเสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านหลักความคุ้มค่า รองลงมาได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม และด้านการมีส่วนร่วมตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านหลักความรับผิดชอบ ตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง มีประเด็นที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาพบว่า การเสริมสร้างธรรมาภิบาลการปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากเทศบาลตำบลเกาะคาได้นำแนวทางการปฏิบัติในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งมีสาระสำคัญมุ่งเน้นให้หน่วยงานของรัฐดำเนินงานตามภาระหน้าที่โดยยึดหลักการบนพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อ

และหลักความคุ้มค่าแต่ละหลัก จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประเทศ ระดับภาครัฐ และระดับองค์กร ซึ่งแต่ละระดับมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์ กล่าวคือ องค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ดีจะช่วยสนับสนุนการบริหารจัดการที่ดีของระดับภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน และภาคประชาชนในประเทศซึ่งเป็นระดับภาครัฐด้วย จึงทำให้เทศบาลตำบลเกาะคามีระบบการบริหารที่ดีในการให้บริการและดูแลประชาชนให้อยู่ดีมีสุข (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) (อ้างถึงใน อนุรัตน์ จักรเจริญพรชัย.2550) สอดคล้องกับการศึกษาของพระเจริญ จิริสุโก (เมืองประทับ) (2552) ได้ศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ได้พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ทั้ง 6 ด้าน โดยภาครวมแล้วอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการศึกษารายด้าน “การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง” แยกเป็นแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ด้านหลักนิติธรรม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารเทศบาลตำบลเกาะคาให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องในการ

ปฏิบัติงานโดยมอบเป็นนโยบายแก่เจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติตามและให้บริการแก่ประชาชนอย่างเสมอภาคกัน เนื่องจากหลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมและยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งให้ประชาชนเข้าใจว่าการตราและบังคับใช้กฎหมายอยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและความจำเป็นจริงๆ และต้องมีการปรับปรุงกระบวนการร่าง ออกกฎหมาย และบังคับใช้กฎหมาย ให้มีความรัดกุมรวดเร็วและเป็นธรรมด้วย ซึ่งการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายของเทศบาลตำบลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ ปาลสิมาลี ชิรัฐมานัส (2551) เรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานเทศบาล : ศึกษากรณีเทศบาลตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ จากผลการวิจัยพบว่า พนักงานเทศบาลตำบลลำโรงเหนือมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนิติธรรม

ด้านหลักคุณธรรม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากผู้บริหารเทศบาลตำบลเกาะคาได้ปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเอาใจใส่ ให้ความเมตตา กรุณา ให้คำแนะนำการปฏิบัติงาน รวมทั้งการดำรงชีวิต รวมทั้งให้บริการประชาชนด้วยความกระตือรือร้น ดำรงอยู่ในการประพฤติปฏิบัติชอบ ทำนุบำรุงศาสนา โดยปฏิบัติตามนิยามของหลัก

คุณธรรมที่ปรากฏอยู่ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริการจัดการที่ดี พ.ศ. 2542 หมายถึง การยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยการณรงค์เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีงามให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร หรือสมาชิกของสังคมถือปฏิบัติ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความอดทน ขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ โชติชัชวาลกุล (2548) เรื่อง หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานขององค์การบริหารงานส่วนตำบล กรณีศึกษาในเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่ง และด้านหลักความคุ้มค่า

ด้านหลักความโปร่งใสโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากเทศบาลตำบลเกาะคาได้เปิดเผยข้อมูลด้านการใช้-จ่าย เผยแพร่ไว้ที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาล และมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างให้กับประชาชนได้ทราบผ่านช่องทางติดประกาศที่บอร์ดเทศบาล เอกสารแผ่นพับ หากประชาชนต้องการทราบข้อมูลเรื่องใดก็สามารถทำหนังสือขอทราบข้อมูลได้ โดยเทศบาลได้ปฏิบัติตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ.2540

(รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดแนวนโยบายเกี่ยวกับ ความโปร่งใสไว้ในหมวดต่างๆ เช่น หมวด 5 ระบุเรื่อง ความโปร่งใสไว้ว่า แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มาตราที่ 78 เกี่ยวกับการดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยในวรรค 5 ระบุว่า จัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ดำเนินการให้หน่วยงานทางกฎหมายที่มีหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐตามกฎหมายและตรวจสอบการตรากฎหมายของรัฐ ดำเนินการอย่างเป็นอิสระ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปตามหลักนิติธรรม (รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวรรณ เจริญรัตน์ (2557) เรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ พนักงานเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 115 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับความคิดเห็น

พนักงานเทศบาลต่อการปฏิบัติงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองมหาสารคาม
โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ
มากจำนวน 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก
มากไปหาน้อย คือ หลักคุณธรรม หลัก
ความรับผิดชอบต่อหลักความโปร่งใส หลัก
ความคุ้มค่า และหลักการมีส่วนร่วม

ด้านหลักการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ใน
ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการมีส่วนร่วม
เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม
รับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจ
ปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการ
แสดงความคิดเห็น การไต่สวนสาธารณะ
ประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น
ๆโดยเทศบาลตำบลเกาะคาได้เปิดโอกาสให้
ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร
จัดการในเทศบาล การดำเนินงานพัฒนา
ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น
ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้ และ
สนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานของ
เทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ
ศรัณยา นิลประยูร (2553) เรื่อง การนำหลัก
ธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของ
เทศบาลตำบลบางปะกง อำเภอโกรกพระ
จังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
ระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการ
ปฏิบัติงาน และเพื่อเปรียบเทียบการนำหลัก
ธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดย
จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลของประชากร
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ

ประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลบาง
ปะกง ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป จำนวน
400 คน พบว่าการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้
ในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบางปะ
กง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีการนำ
หลักธรรมาภิบาลมาใช้สูงที่สุด ได้แก่
หลักการมีส่วนร่วม

ด้านหลักความรับผิดชอบต่อรวม
อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากบุคลากรของ
เทศบาลตำบลเกาะคาตั้งแต่ระดับผู้บริหาร
จนถึงเจ้าหน้าที่ พนักงาน ทุกคน ให้ความ
เอาใจใส่การปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความ
รับผิดชอบต่อ รับฟังและช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ
ได้ทันเหตุการณ์ เพราะบุคลากรทุกคนของ
เทศบาลตำบลเกาะคาตระหนักดีว่า หลัก
ความรับผิดชอบต่อ (Responsiveness) ซึ่งเป็น
องค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของธรรมาภิบาล
ตามที่ UNESCAPได้กำหนดไว้ หมายถึง
การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่าง
เคร่งครัดโดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น
ต่อประชาชน การตระหนักในหน้าที่ที่จะต้อง
ปฏิบัติต่อประชาชน ใส่ใจต่อปัญหาของ
ชุมชนมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา
ความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผล
และกล้ายอมรับผลการกระทำ ซึ่งตรงกับ
ความหมายของหลักความรับผิดชอบต่อที่
ปรากฏอยู่ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการ
บริหารกิจการและบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546
ดังนั้น การที่บุคลากรทุกระดับในเทศบาล
ตำบลเกาะคา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่

ตนเองเป็นอย่างดีนั้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ทงชัย นกขมิ้น (2552) เรื่อง “การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ” ผลการศึกษาพบว่า ระดับการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสมุทรปราการ มีระดับความเป็นธรรมาภิบาลในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับกลาง เมื่อพิจารณารายด้านของการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล พบว่ามีการพัฒนาอยู่ในระดับมาก คือ การพัฒนาตามหลักความรับผิดชอบ

ด้านหลักความคุ้มค่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารของเทศบาลตำบลเกาะคามีความรู้ความเข้าใจต่อการใช้ทรัพยากรทุกประเภทอย่างประหยัดและคุ้มค่า ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรที่ใช้ปฏิบัติงานในสำนักงาน หรือทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำ ซึ่งเป็นสิ่งที่กำลังประสบภาวะวิกฤติในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ เกิดภาวะภัยแล้ง และขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค เพื่อการเกษตร หากประชาชนในท้องถิ่นไม่รู้จักใช้กันอย่างประหยัดแล้ว ย่อมเกิดปัญหาต่อความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพที่แก้ไขได้ยากเนื่องจากเป็นสาเหตุมาจากสภาวะนิเวศน์ทางธรรมชาติ หากทุกคนในเขตเทศบาลตำบลเกาะคามร่วมมือกันใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าจากหลักความคุ้มค่าแล้ว เป็นการเน้นประสิทธิภาพในการ

บริหารงาน โดยใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและส่วนร่วม รวมทั้งการรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นให้สมบูรณ์และยั่งยืน เพราะหลักความคุ้มค่า ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่จำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2542) สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกภพ กองศรีมา (2553) เรื่อง “การศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล ศึกษากรณี : องค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบลในเขตอำเภอตาลชุม จังหวัดอุบลราชธานี” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความเป็นธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล ในเขตอำเภอตาลชุม จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ความเป็นธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบลในมุมมองของคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/สภาเทศบาล และเจ้าหน้าที่ที่

ปฏิบัติงานตามหลักความคุ้มค่าที่มีระดับ
ความเป็นธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) ด้านหลักนิติธรรม ควรเพิ่มการ
ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้มีความรู้ความ
เข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
ต่างๆที่เกี่ยวกับประชาชน เพื่อให้ประชาชน
ปฏิบัติตามได้ง่าย มีการเตรียมตัวและ
เอกสารให้พร้อมก่อนมาติดต่องาน ทำให้เกิด
ความรวดเร็วและประหยัดเวลา

2) ด้านหลักความคุ้มค่า
ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมมือในการใช้
ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นอย่าง
ระมัดระวัง เช่น น้ำ เพื่อให้เพียงพอต่อการ
ใช้อุปโภคบริโภคและเพื่อการเกษตร การลด
ปริมาณขยะจากครัวเรือนเพื่อรักษา
สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้ง ต่อไป

- 1) ศึกษาธรรมาภิบาลกับภาวะผู้นำ
ท้องถิ่น
- 2) ศึกษาเปรียบเทียบธรรมาภิบาล
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ
- 3) ศึกษาหลักธรรมาภิบาลเพื่อ
ทราบความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นในขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

บรรณานุกรม

- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). **การปกครอง
ท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพมหานคร :
บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชนจำกัด.
ข้อมูลทะเบียนราษฎรเทศบาลตำบลเกาะคา.
ออนไลน์ : [http://award.kpi.ac.
th/index.php?option](http://award.kpi.ac.th/index.php?option)
- ทรงชัย นกขมิ้น. (2552). **การพัฒนา
ท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล
ขององค์การบริหารส่วนตำบล:
กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วน
ตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ**.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ปาลสิมมาลี ธีรัฐธมานล์. (2551). **การบริหาร
งานตามหลักธรรมาภิบาลของ
พนักงานเทศบาล: ศึกษา
กรณีเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ
อำเภอสำโรงเหนือ จังหวัด
สมุทรปราการ**. ปัญหาพิเศษ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการ
บริหารรัฐกิจ,มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระจริฎ จิรสุโก, (2552) **การบริหารงาน
ตามหลักธรรมาภิบาลของ
เทศบาลบางกรวยจังหวัด
นนทบุรี**, พุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์,
(บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.
2540. (สืบค้นออนไลน์. เมื่อวันที่ 12
กันยายน 2558 :<http://law.longdo.com/law/125/>

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.
2550. (สืบค้นออนไลน์. เมื่อวันที่ 12
กันยายน 2558. :<http://law.longdo.com/law/125/>

ศรัณยา นิล ประยูร (2553) ศึกษา

ระดับการนำหลักธรรมาภิบาล
มาใช้ในการปฏิบัติงานของ
เทศบาลตำบลบางประมุง
อำเภอโกรกพระ จังหวัด
นครสวรรค์ตามการรับรู้ของ
ประชาชน. วิทยานิพนธ์ :
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
ภาครัฐแนวใหม่ มหาวิทยาลัยราช
ภัฏนครสวรรค์. สำนักงานเทศบาล
ตำบลเกาะคา, จังหวัดลำปาง.
ออนไลน์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบ
ราชการ.(2550). **คู่มือการบริหาร
การเปลี่ยนแปลงการเพื่อ
เสริมสร้างความเป็นเลิศในการ
ปฏิบัติราชการของหน่วยงาน
ภาครัฐ**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
(ก.พ.ร.).

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). **ระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการ
สร้างระบบบริหารกิจการ**

**บ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.
2542.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
คณะรัฐมนตรีและราชกิจจา
นุเบกษา.

อนูรัตน์ จักรเจริญพรชัย. (2550). **ความ
คิดเห็นของประชาชนต่อการ
บริหารจัดการตามหลัก
ธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล ศึกษากรณี องค์การ
บริหารส่วนตำบล
หมอนนาง อำเภอพนัสนิคม
จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐ
ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต,
สาขาการบริหารงานท้องถิ่น,
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ,
มหาวิทยาลัยบูรพา.**

อรวรรณ เจริญรัตน์.(2557). **ความ
คิดเห็นของพนักงานเทศบาล
ต่อการปฏิบัติงาน ตามหลัก
ธรรมาภิบาลของเทศบาลเมือง
มหาสารคาม : วารสารรัฐศาสตร์
และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กาฬสินธุ์ ปีที่ 3 เล่มที่ 1 (ม.ค.-มิ.ย.
557).**

อภิชาติ โชติชัชวาลย์กุล. (2548). **การ
บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของ องค์ การ บริหาร ส่วน
ตำบล ; กรณีศึกษาเขตอำเภอ
หนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี.
คณะวิทยาลัยการปกครอง
ท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**

เอกภพ กองศรีมา. (2553). **การศึกษา
ความเป็นธรรมาภิบาลในการ
บริหารงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลและเทศบาลตำบล
ศึกษากรณี : องค์การบริหารส่วน
ตำบล และเทศบาลตำบลใน
เขตอำเภอตาลสุ่ม จังหวัด
อุบลราชธานี. การค้นคว้าอิสระ :
หลักสูตรปริญญา**

รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะ
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี.

ASTV ผู้จัดการออนไลน์ 12 ก.ย.57 :[www.
manager.co.th/celebonline /View
Browse.aspx?](http://www.manager.co.th/celebonline/ViewBrowse.aspx?)